

TURVEMAAT VILJELYSMAIDEN VEROJYVITYKSESSÄ

Kunnallisverotuksesta maalaiskunnissa 26 päivänä helmikuuta 1954 annetussa asetuksessa on säädetty, että maatalouskiinteistöihin kuuluva viljelty maa sekä luonnonniitty on verotusta varten arvioitavan puhtaan tuoton määräämiseksi luokitettava jyvittämällä maaperän luontaisen laadun ja tuotokyvyn sekä tilusten aseman perusteella. Verojyvityksessä, joksi viljelysmaiden luokitusta asetuksessa nimitetään, tämä perustuu siihen, että tie-teellisessä tutkimuksessa on voitu määrittää kunkin maalaisin suhteellinen hyvyys viljelysmaana. Ottamalla huomioon eri maalaisien luontaiset ravinnevarat, kosteuden ja ravinteiden pidättämiskyvyn, keskimääräisen happamuuden sekä muokkautuvaisuuden, annetaan niille peruspisteitä 30:stä 100:aan. Eri turvelajien peruspistemäärät ovat seuraavat:

Ruskosammaisaraturve (Keskim. pH 5,7)	80
Saraturve	80
Metsäsaraturve	80
Rahkasaraturve	65
Sararahkaturve	50
Metsärahkaturve	40
Rahkaturve	30

Koska maatuneempien turvelajien toisistaan erottaminen tuottaa usein suuria vaikeuksia, on verojyvityksessä turvaututtava tällöin peltoa ympäröivän alueen suotyypin perusteella tekemään päätelmiä

Turvekerroksen paksuuden ollessa	-30 cm	20 pisteellä
"	40 "	10 "
"	50—60 "	5 "

Vastaavasti turpeen peruspistearvoa alennetaan, jos alla on esimerkiksi erittäin kivinen moreenimaa tai hapan liejusavi-

suon viljelyskelpoisuudesta. Tosin pintakasvillisuus voi soilla syystä tai toisesta olla epänormaalin, esimerkiksi ojien varsilla, mutta luontaisissa olosuhteissa pintakasvillisuus ja suotyypit luonnehtivat suhteellisen herkästi varsinkin pintaturpeen ominaisuuksia. Sen vuoksi suotyypin tuntemisesta on viljelysmaitten verojyvityksessä paljon apua turvelajin ja sen peruspistemäärän selvittämissä. Niissä tapauksissa, joissa ei ole muuta mahdollisuutta turpeen laadun selvittämiseen, on turvaututtava happamuuden määrittämiseen. Eri turvelajien keskimääräinen reaktio on esitetty edellä peruspisteiden yhteydessä. Eri turvelajien peruspistemäärää arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon myös mahdollisen kivennäispohjamaan läheisyys ja laatu. Näin saatua peruspistemäärää korotetaan turpeen maatumisasteen, muokkauskerroksen paksuuden, kivennäisainepitoisuuden ja pellon mahdollisen salaojituksen johdosta sekä alennetaan viljelystoimenpiteitä vaikeuttavien ja puhtaan tuoton edellytyksiä heikentävien tekijöiden johdosta samalla tavoin kuin kivennäismaillakin.

Ohuen turvekerroksen alla oleva hyvälaatuinen kivennäismaa (karkea hieta ja sitä hienommat maalaiset) parantaa suon viljelysarvoa huomattavasti. Tällöin korotetaan peruspistearvoa seuraavasti:

maa. Alennus on sitä suurempi mitä ohuempi on turvekerros.

Turpeen maatumisaste vaikuttaa oleel-

turvetta ja rahkasoiita on vain nimeksi viljelyssä. Niitä on todennäköisesti kalkittu ja lannoitettu voimakkaammin kuin mutasoiita, joskin kalkitustarve niillä on edelleen suurempi kuin mutasoilla. Liukoista fosforia on rahkasuoturpeissa enemmän kuin mutasuoturpeissa. Kuitenkin molem-

missa turvelajeissa on sekä fosforin että kalin tarvetta. Kuparin puutetta esiintyy monilla suoviljelyksillä. Edelleen ilmeni, että etelä-Suomen suoviljelysten viljavuustaso on yleensä parempi kuin keski- ja pohjois-Suomen.

lisesti sen niin kemiallisiin, biologisiin kuin fysikaalisiin ominaisuuksiin. Maatumisen edistyneessä turpeiden arvo viljelysmaana paranee. Liiaaksi maatunut turve on kuitenkin jo liian hienojakoista viljelysmaaksi. Se kärsii kuivuudesta ja kostuu erittäin hitaasti. Kun sellainen maa vii-

mein kostuttuaan kuivuu, muodostuu sen pinnalle ilman heikosti läpäisevä tiivis kerros. Sen vuoksi keskinkertaisesti maatuneet turpeet sopivat parhaiten viljeltäviksi. Verojyvityksessä annetaan turveilla lisäpisteitä maatumisasteen mukaan seuraavasti:

Maatumisaste	Saraturvemaat	Rahkaturvemaat	
1	0 pistettä	0 pistettä	} Raakaa
2	0 ”	0 ”	
3	0 ”	0 ”	
4	10 ”	5 ”	
5	20 ”	10 ”	} Sopivasti } maatunutta
6	20 ”	10 ”	
7	20 ”	10 ”	
8	20 ”	10 ”	
9	15 ”	5 ”	} Ylimaatumutta
10	10 ”	5 ”	

Muokkauskerroksen paksuudesta annetaan turvemaitten verojyvityksessä lisäpisteitä yksi piste jokaista cm:ä kohti muokkauskerroksen ollessa 0—20 cm sekä siitä ylöspäin 0,5 pistettä cm:ä kohti, kuitenkin enintään 25 pistettä.

Turpeen kivennäisainepitoisuuden kohotessa paranee sen arvo viljelysmaana. Maanparannusaineista varsinkin savella. sen lisäksi että se parantaa turvemaan fysikaalisia ominaisuuksia, on vaikutusta myös maan reaktioon. Koska kivennäisaine- ja humuspitoisuus ovat riippuvaisia toisistaan siten, että toisen kohotessa jonkin prosenttimäärän toinen alenee samalla määrällä, voidaan niiden välinen suhde ilmaista yhdellä prosenttiluvulla, tässä tapauksessa humusprosenttiluvulla. Jos esimerkiksi runsaalla savetuksella on turvemaan humusprosentti saatu alenemaan 40:een (luonnontilaisissa turpeissa se on keskimäärin 80), annetaan maanparannuksesta 20 lisäpistettä ja hiekoituksen ollessa kysymyksessä 10 lisäpistettä.

Salaojituksen johdosta lisätään turveilla edellä kerrotulla tavalla saatua pistemäärää samalla tavoin kuin kivennäismaillakin eli suhteellisesti samalla määrällä, millä pellon hyötyala lisääntyy salaojituksen johdosta avo-ojitettuun alaan verrattuna.

Verojyvityksessä huomioon otettavat alennustekijät peruskuivatusvaikeus, kivisyys, metsän varjostus sekä kuvion haitallinen muoto ja koko määritellään turveilla samalla tavoin kuin kivennäismaillakin. Sen sijaan pellon etäisyydestä

talouskeskuksesta on turveilla pienempi haitta kuin kivennäismailla, koska niillä ei yleensä harjoiteta yhtä voimaperäistä viljelyä kuin kivennäismailla. Sen vuoksi turveilla annetaan alennuspisteitä etäisyyden johdosta keskimäärin 5 pistettä vähemmän kuin kivennäismailla eli seuraavasti:

Etäisyys:

Tieyhetydet	1-2 km	2-3 km	3-5 km	5- km
hyvät	0 pist.	5 pist.	10 pist.	15 pist.
keskinkertaiset	5 ”	10 ”	15 ”	20 ”
huonot	15 ”	20 ”	30 ”	30 ”

Lisäksi turvemaitten mahdollinen liekoisuus ja kantoisuus, joka on kivennäismaitten ruokamultakerroksen kivisyyteen verrattava, viljelystoimenpiteitä vaikuttava tekijä, otetaan huomioon verojyvityksessä antamalla alennuspisteitä sen vuoksi korkeintaan 20.

Alussa mainitun asetuksen 3 §:n mukaan on sekä viljelty maa että luonnonniitty jaettava verotusta varten kolmeen luokkaan verojyvityksessä annettujen pisteiden perusteella siten, että niistä luetaan:

I-luokkaan maat, joiden pistemäärä on vähintään 121 pistettä

II-luokkaan maat, joiden pistemäärä on vähintään 71 mutta enintään 120 pistettä; ja

III-luokkaan maat, joiden pistemäärä on enintään 70 pistettä. Suurin osa suoviljelyksistä menee tämän jaon mukaan II-luokkaan. Ainoastaan ne parhaista tur-

vemaista, jotka ovat salaojitetut tai jotka maanparannusaineiden käytön tai riittävän lähellä turvekerroksen alla olevan hyvän kivennäispohjamaan johdosta ovat viljelysarvoltaan tavallisia suoviljelyksiä parempia, menevät I-luokkaan. Melkein

kaikki rahkavaltaiset turvemaat samoin kuin monet niistä paremmistakin turvemaista, jos niillä vain esiintyy suuremmissa määrin verojyvityksessä huomioon otettavia alennustekijöitä, menee taas III-luokkaan.